

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. Za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Brežka volitev dne 24. avg. 1874.

[Izv. dop.]

Trepetajočim srcem primem za pero, da popišem narodno izdajstvo naših slovenskih klerikalcev duhovnega stanu, in njihovo največjo blamažo, odkar volimo v deželne in državne zборе. Toda nakanjen sem brez vsake strasti povedati le vse to, kar lahko dokažem s pričami, pismi in drugimi dokazi, kako se je dogodilo, da smo propali z našim narodnim kandidatom g. Lenčkom proti g. Žnidaršiču, očitnemu nemškutarskemu, vladnemu in klerikalnemu ponudniku. Javno izrekam, da zoper osebo g. Žnidaršiča nič nemam, ali tem več zoper njegovo in njegove stranke javno obnašanje in zoper njegov značaj, kajti v zboru nam nepravilnih Nemcev bode on toliko opravił kakor Lenček. Ali načelo, za katero smo se borili 14 let, so denes zatajili klerikalci in sebi samim v zobe pljuvali. Možje, ki so do zdaj svoje poštenje v narodnosti zastavili, so deloma odločno glasovali za vladnega, oziroma nemškutarskega poslanca, deloma pa izostali, čeravno jim je njihove „gore list“ „Slovenski gospodar“ svetoval, naj, kar se narodnosti tiče, vendar za narodnjaka Lenčka glasovati in delati blagovolijo. Da tedaj ves svet izve može, ki so se dali voliti za volilne može, a strahopetno doma ostali, imenujem najprej volilce, ki so izostali: Molan Jožef in Deržanič Adam iz Artič, Drugovič Marko iz Mostca (dozdaj narodni klerikalci), Nunčič Jožef iz Vidma (dozdaj nemški ustavoverec) in Malus Anton iz Bizeljskega (dozdaj brez stranke) v Brežkem okraju, Kacjan France iz Polja (klerikalec) iz Kozjanskega okraja in Požun Matija zaradi bolezni (narodnjak) iz Sevniskega okraja.

A tem še nij toliko zameriti, oni so se vsaj držali sicer bedastega sveta svojega glasila mariborskega „Slov. Gospodarja“. Kaj pa hočemo reči o grdem izdajalstvu slovenske narodnosti, s katerim so se oskrunili volilci duhovenskega stanu, ki so nesramno zatajili svoje geslo, s katerim se vedno bahajo pred svetom, geslo „vse za vero, cesarja in domovino“? **Fajmoštra** Ramor iz Pišec in Pajek Janez v Zdolah, oba slovenskega naroda sinova, vodja klerikalnih Slovencev v tem kraju, sta glasovala za nemškutarsko-birokratskega liberalnega kandidata Žnidaršiča in zapeljala k temu činu ednajst kmetskih klerikalnih volilcev, ki so dozdaj pri vsaki volitvi za narodnega kandidata glasovali. Ali nij to največje sleparjenje slovenskega ljudstva? Dobro, pokazal se je slovenski klerikalizem v svoji nagoti; zdaj vsaj ve-

mo, da so naši klerikalci v resnici brezdomovinci, da so precej pripravljeni zatajiti in izdati svojo narodnost, a ne samo to, zdaj tudi lahko rečemo, da so grdi sleparji, ki s svojim jezuitizmom demoralizujejo naš ubogi narod ter uničujejo, kar je v njem poštenega značaja ostalo po stoletnem potujčevanju. Mi ne zamerimo kmetskim volilcem, da so ravnali po izgledu svojih fajmoštrov, a imena fajmoštrov Ramor in Pajk bodo slovela, kakor grški Herostrat.

A vrnimo se od črnega izdajstva do veselejše prikazni, do onih vrlih slovenskih možev, kateri so tem bolj našega največjega spoštovanja vredni, ker so stali kot skala sredi dveh mogočnih morjev in glasovali za našega kandidata g. Lenčka. Naj zapišem njihova imena; bili so iz breškega okraja: Šetinec Janez od sv. Lenarta in g. Šusteršič Matija iz Vidma; iz kozjanskega okraja: Stegenšek Janez, Jug Miha in Zebič Janez iz Dobja, Seško Jožef iz Brda, Cerjak Blaž iz Merčnihsel, Ravšer Anton iz Planine, Perčič Miha iz Planine, Šmid Matija iz Hrušovja, Pušnik France iz Golobinjeka, Lesjak Miha iz Planine in iz Sevniskega okraja vsi razen odpadlih: Fabijančič Anton iz Anž, Petan Jožef iz Gorice, Ratzesberg, Kropaj Janez in Terbovec Jožef vsi trije slabo maslo Sevniske občine; Potrč Ernst iz Rajhenburga in Kunšek Miklav iz Uranij (dozdaj vedno naroden!).

Kamoli čuda, ako rogovili vlada in far z nemškutarjem zoper slovenske liberalce? Ako se premisli, da se prebivalci Kozjanskega in Breškega okraja še nijso zavedeli svoje narodnosti, svojih naravnih pravic? Ako se pomisli, da postavi vsaka brežka hiša ob volitvi 2—5 agitatorjev in kaj rahlo s kmetom ravna, v tem ko jih druge čase drugače ne obišče, kakor z mnogimi eksekucijskimi prošnjami po 1 gl. in 10 gld. in s kakim zakotnim pisarjem, ki ima za prenos zarubljenih premakljivih reči skrbeti. Kamo li čuda, ako potem, ko si volilci sami izberejo nemškutarsko in klerikalno volilno komisijo (se ve da po receptih okrajnega glavarja) iz mož: Perc, Podvinski, Sandri, Potrč, še okrajni glavar (pri zdanjih privrženikih še pred pol letom ničla in zasmehovana oseba) same odpadnike in nemškutarje v volilno komisijo voli, kakor: Ramor fajmošter Pišečki, Ratzesberg graščak Sevnški in Waculik apotekar Podčetrški?! Kamo li čuda, ako Žnidaršič samo pripovedati sme v Št. Petru pri prvotni volitvi, da bi mu nikdar na um ne bilo prišlo kandidirati, ako bi ga vlada in c. kr. okrajni glavar (die Cafeschwester!) ne bila nagovarjala!? — Leta 1867, 1870 bili smo mi „Pfaßen- und

Tabernakelknechte“, „Halunken“, „Jesuiten“, „Wolkenschieber“, kdo je zdaj tisti?!

(Konec prihodnjič.)

„Slovensko učiteljsko društvo“

bode imelo z „Narodno šolo“ in z „vdovskim učiteljskim društvom“ vred 10. septembra t. l. v prostorni gostilnici (!) pri Virantu v Ljubljani — svoj občni zbor. Tako naznanja „Učiteljski Tovariš“ v svojem 16. l. od 15 avg. t. l. Prav odkritosrčno povemo, da smo trikrat prebrali to novico, predno smo jo verjeli, kajti teško je dan denes prepričati človeka, posebno če je kosmat liberalce, da se še čuda gode in da še „od mrtvih“ ostajajo kakor v sv. pismu. In da smo „Slovensko učiteljsko društvo“, ki je bilo pred dvema letoma z velikim hrupom osnovano, ki pa uže več ko poldrugo leto od sebe nij dalo nobenega glasu — vsi njegovi nasprotniki in mnogi njegovi prijatelji „k mrtvim“ prištevati, kdo bode to tajil? Bodimo veseli, mi njegovi prijatelji, če smo se v tej misli prevarili!

Sicer g. Močnik jako skromno naznanja občni zbor in če se prav hudo ne motimo, zadel je mož, da nij udaril na veliki boben. Po obligatni sv. maši pri sv. Jakobu ob 8. zjutraj bodo imela vsa tri zgoraj imenovana učiteljska društva v gostilnici pri Virantu občne zборе kar po vrsti, eno za drugim. Vsem trem zborom je odločen velikansk čas enega dopoldneva! —

Kar srce zaboli narodnega človeka, ko to prečita! Društvo, v katerem je zastopana in združena inteligencija vseh slovenskih učiteljev, društvo, ki uže 2 celi leti nij zborovalo, néma drugega na dnevni red postaviti nego tajnikovo in blagajnikovo poročilo, prenapredbo društvenih pravil pa predloge posameznih udov — nota bene, če se kateri oglasi. Zbor skliče v navadno gostilnico ter mu odloči par ur za zborovanje! Slovenski učitelji, to ste nam lahko prihranili! Globoko, globoko je tudi zagažen in zavožen voz slovenskega učiteljstva na Kranjskem, če ga po tej vožnji smemo soditi!

Ob uzrokih, zakaj je slovensko učiteljstvo posebno na Kranjskem tako propalo, (a tudi Primorci ne kaže nobenega življenja), je ta list uže mnogokrat govoril, uže večkrat morda, nego je marsikomu ljubo bilo. Res je, da je naša cincarska in polžarska, a do najnovejših časov v deželnem zboru in odboru gospodujoča stranka vse storila, da bi cerkvi ustregla, a učiteljev ne zadovoljila; res je, da je vlada in ž njo zvezana ustavoverna stranka vse žile napela, da bi materialno stanje našega učiteljstva izboljšala, a ob enem učitelje in šolo tudi za germaniza-

torične namere porabila; res je, da so skoro vsi šolaki nadzorniki in oblastniki več ali manj nasprotniki čisto slovenske ljudske sole in pospeševalci germanizatoričnih namer; res je, da so ti nadzorniki in nekateri njim udani učitelji pokazali nepričakovano delavnost in agilnost za povzdigo šolstva sploh a ne slovenskega (nota bene!) šolstva (Cf. „Laib. Schulztg.“ Krain. Schulpfennig“ etc!); res je da je dobra večina kranjskih učiteljev, ko se je bil oglasil vladine Sirene prijeten glas, najpreje ušesa nastavila in potem omamljena v narodnem oziru otrpnila, tako da zdaj molče in roke križem drže čakajo brez vse lastne inicijative, kedaj jih bode vlada oblekla v „staatsrock“, za katerega so jo tako ponižno prosili, da bi se jim pač „kanzleidienerrock“ boljše podal; — a nasproti je zopet res, da bi nikoli ne bilo prišlo do zgoraj navedenih resnic, ko bi bila narodna stranka ob pravem času učiteljske plače uredila in ko bi bili naši učitelji malo več značajnosti delavnosti in srčnosti pokazali.

A tisti ljudje, katerim je bilo vodstvo kranjskih učiteljev v roke dano, so se tedaj ko je pričela nemška burja briti, zavili v svoje plašče kakor polž v svojo hišico, če ga sé šibico po rogovi kroneš ter so peli žalostno Stritarjevo pesen: „Le pihaj, le pihaj, veter hladan!“ — a pridejali so jej jako prozaičen refrain: „Saj mi smo na gorkem!“ Tako je prišlo, da je večina naših učiteljev zbegana v narodnem oziru; da nima nobenega središča in da od dne do dne bolj možmi ljubljanske „Schulzeitung“ stopinje pobira; kajti da za mežnarskim „Učit. Tovarišem“ ne hodi, to jej je vendar prav teško zameriti.

V takem žalostnem stanju občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“ najde slovenske učitelje na Kranjskem. Pred dvema letoma je bilo pač drugače! Hoj, kako smo se navduševali za ruski in hrvatski jezik! To je bilo kaj lepo in slovansko patriotično, toda strašno nepolitično. Nepomislivši, da moramo najprije za to skrbeti, da se naše šole, kjer še niso slovenske, res poslovenče, smo jih hoteli kar pohrvatiti in porusiti! Se vé, nekateri ljudje so se nam smijali, narodni naši nasprotniki so pa iz tega proti Slovenstvu orožje kovali, in denuncirali nas. — Navdušenje je bilo tudi dober kup, a kmalu potem je prišla mačnica: „Zum teufel ist der spiritus, das phlegma ist geblieben!“ „Slovenskemu učiteljskemu društvu“, v takem navdušenju osnovanemu bi bil pa tudi vsak lahko prerokoval kratko, ali vsaj brezuspešno življenje. Bili so v njem združeni preraslični elementi. Ogenj se ne meša z vodo, napredni učitelj sedanje dobe ne z mežnarjem. To si za ušesa zapišite!

Kaj pa nam je zdaj početi?

Slovenski učitelji, katerim je še kaj za čast in poštenje, za dobro ime in za res narodno omiko, ohrabrite se, udeležite se in oživite 10. sept. „Slovensko učiteljsko društvo!“ Pokażite, da ste možje in vredni sinovi svojega naroda! To se ve, da sv. maše „Slovenskemu učiteljskemu društvu“ ne bodo na noge pomagale in ljubljanski mežnarji tudi ne. Ako pa za to nimate navdušenja, dobre volje in močij, po tem bodite vsaj toliko pošteni in narodni, da se ne boste brez-

pogojno udajali vladnemu in nemškemu „Lehrervereinu.“ Pokażite kaj več moštva in naši boste z njim kak „modus vivendi“, ki sicer ne bode po vaši in naši volji, a naših narodnih svetinj vsaj žalil ne bode.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 25. avgusta.

Deželnim zborom v Gorici, Po-reču in Trstu bode vlada predložila postavo o varovanji divjačine in o urejeni gruntnih bukev. Tržaški se snide v soboto 29. dopoldne. Goriški je volil dotične odbore.

Češki „Pokrok“ protestuje proti zavijačnostim nemških listov glede njegovih člankov ob priliki cesarjevega potovanja na Češko, ter pozivlja v novi češke okraje in občine, naj v adresah pozdravijo cesarja ko pride, in zraven obrnejo se k tronu s to prošnjo, naj se vrne mir češkemu kraljestvu in naj se ponove starodavne zveze mej dinastijo habsbursko in češkim narodom.

Vnanje države.

Ruski Tataři se v veliki množini izselujejo ker se boje nove občne vojniške dolžnosti.

Priznanje španske vlade, katero je tudi Avstrija naznanila in kateremu se baje tudi Rusija (o katerej so poročali da nij privolji priznati Serraua) vstavljala ne bode, je najvažnejši čin vnanje politike. Avstrija in Nemčija sti uže svojima poslanikoma v Madrid poslali poverjeniški pismi. — Pač pride to priznanje kasno. Tačas ko je Castelar na krmilu bil, ko Karlistov še nij bilo v tem številu, bilo bi priznanje na mestu.

Karlisti mej tem barbarsko dalje tirajo svoj morilni posel. Njih vodja don Alfonzo je ukazal vse rodovine republikanskih vojakov iz onih ozemelj, katere so Karlistom v roki, izgnati in njih premoženje zapleniti.

O potovanji **francoskega** predsednika republike Mac-Mahona po deželi, ne morejo vsega povedati, kar se maršalu mej potoma primeri, torej zamolčujejo vse republikanične izjave. Večidel sprejemajo Mac-Mahona povsod hladno; pač prihaja, kakor povsod, mnogo radovednih, a malo duševno udeleženih gledat glavo francoske vlade.

Dopisi.

Iz breškega okraja 24. avg. [Izv. dop.] Volilni boj v Brežicah je končan; prepali smo, a našo čast je rešilo 26 vrlih zavednih samostojnih narodnjakov, kateri imajo več veljave kakor 63 omahljivih mož. Sicer pa tudi mnogim iz le-teh nij zameriti, da so se dali zapeljati, ker niso dovolj poudčeni, in se še podvržejo tistemu, kateri jih prvi in najbolj zna obdelovati. Treba, da pridno širimo politično omiko s tem, da prisilimo naše ljudi, da se lotijo branja knjižic. V tem oziru je „narodno društvo“ dobro storilo, da je izdalo politično brošuro. Ljudje radi segajo po tej knjižici, videl sem to v Brežicah denes, ko jih je pristopilo v „narodno društvo“ kakih 20 mož. Ako se lotimo dela pogumno bode narastlo lepo število društvenikov.

Glavna stvar je, da vsaj enkrat pričnemo; da vsaj toliko dosežemo, da se ljudje lotijo čitanja, potem bode uže šlo. Žalostno je da so kmetske občine izbrali si tri magnate iz Breškega za volilne može; to kaže malo pogumnosti in samostalnosti, da še v domači občini, dasiravno imajo dovolj zaupljivih mož, pustijo domačine in si dajo usiliti mestne babače, ki so potem mej volilce šli in jih lovili in pridušali. Čudim se, da smo

o takih okoliščinah vendar še 26 glasov dobili, ker so nasprotniki ljudi sleparili s tem, da je Lenček odstopil. Premalo časa smo imeli, doseči kaj bolj uspešnega, birokratiško in klerikalno pritiskanje je bilo nepopisljivo. Vprašali pa smo se mej soboj, kje so tisti „Sl. Gosp.“ „federalisti, kateri za sedaj ne stavljajo svojega kandidata, pa se tudi volitve ne udeležijo?“ Mar sta fajmošter Pajk in fajmošter Ramor taka federalista? Oba sta glasovala za Žnidaršiča: kandidata birokratiško-klerikalne stranke od Breških treh velmožih: Potočnika, Kreuliča in Del Cotta usiljenega. Vsa pohvala pa in slava gre vrlim našim 26 narodnjakom, ki so rešili našo narodno čast.

Iz Kamnika 23. avg. [Izv. dop.]

V 97. številki farovškega lista pripoveduje nekdo v dopisu „iznad Kamnika“ o novi maši, katero je imel 9. avgusta č. g. France Rozman iz Podgorja, reči, katerim se pri nas vsakdo posmehuje. Je-li hotel dopisnik norčevati se iz nove maše in Kamničanov, ali ima tako slab um, tega ne vemo; pravi pa sleherni, da dopis nema niti glave niti repa in je strašna kolobocija pretiravanja in idealiziranja. Naj bi bili molčali o tej reči in pozabili bi se bilo, ker pa ne molče, prisiljeni smo odgovoriti, da nas vsaj ne bodo drugje sodili, da smo res tako klerikalni in slabo narodni, kakor naslika posebno konec dopisa.

Dopisnik govori nekaj od novošegne inteligencije, katere ne sme uže ex offio manjkati v mestu; ne vem kaj mu je ta inteligencija mar? ga li bode da se po mestih širi inteligencija in narodna zavest! In po čem novošegna? Kakšna pa je starošegna — menda piti, jesti, trebuh rediti in gospodovati — ali kali?

Dalje pravi dopisnik, da je bila slovesnost v vsacem oziru sijajna, kar pa sleherni ve, kaka sijajnost je bila, ki je bil navzoč; in da je bil mej svati „cvet in dika kamniškega meščanstva“ (čujte!) g. župan z milo soprogo, vrlo (?) tetiko novomašnika. Ne sili li smeh slehernega ko sliši: „dika in cvet“ potem pa župan in mila soproga njegova? Torej to je dika, bogastvo! Tu se zopet vidi, komu se uklanjate „gospodje“ — bogastvu, značajna narodnost, tavam je zadnja. Če bi kaki reven narodnjak delati hotel kake krivice, kakor jih uganjajo bogatini, bode vse kričalo nad njim in ga pogreznilo živega v deveti pekel, bogatemu se pa vse pregleda in prikriva. — Čudna značajnost!

Da ne manjka hvale tudi pridigarju in dekanu, kaditi še tem dvema, kakor da bi imela res bog zna kakošne zasluge, katerih prvi je v pridigi vse prej kakor pa izvrstno in čvrsto razkladal in šibal denašnje brezverstvo. G. dekan pa, namestu da bi bil v resnici pripomogel k svečanosti je še delal zavire pevcem, ker njemu je petje prav malo mar.

Slednjič pravi tudi dopisnik, da naj bi bili Kamničani trdni katoličani in Slovenci, katerih zvestoba se tako malo gane kakor „mali grad“ sred mesta. To je res žalostna ironija za našo zvestobo. Če bomo tako zvesti kakor raztrgani in podrti „mali grad“ bo slaba z našo narodnostjo. Morda pravi dopisnik svojim „cvetu in diki meščanstva“ naj bodo tako zvesti; ti naj le bodo, mi

pa ostanemo zvestejši in trdnejši narodnjaci, kakor pa malograška podrtija.

Iz Notranjskega 23. avg. [Izv. dop.] Nekateri gospodje ki nemško „kulturo“ po Postojni trosijo so nedavno tam tako bedasto in nespametno o slovenskem jeziku, to je našim in svojim materinem jeziku kvasilili, kakor tudi črez „Slovenski Narod“ zabavljali, da se mora vsak količkaj izobražen človek čuditi, čuti iz ust enakih gospodov taka izrazovanja. Ne bi se čudil ako bi se surovi, neizvedeni cigani tako o tej reči pričali; ali če se v taki družbi še celo g. župan postojnski nahaja, mora se strmeti. In on se je še posebno potezal za vse zveličavni nemški jezik, kateri pa pri nas ne bo nikdar gospodaril.

Ono glavo, katero ste pa za „Slovenski Narod“ napravili je prav prilična za g. F. B. za zdaj naj bi si on napravil en tak red da ga obesi na svoje prsi v spoznanje kedo on je.

Domače stvari.

— (Vipavska volitev) bode 12. septembra.

— (Letno poročilo) četverorazredne deške šole v Škofji Loki nam naznanja, da je bilo v vsakdanje šole I. razredu 86, v II. 66, v III. 48, v IV. 36, v nedeljski šoli 45, tedaj v vsem skupaj 281 učencev, katere so učili 4 učitelji in 1 katehet. Poleg tega je g. Lovro Sadar (šolski voditelj) učil sadjerejo po 1 uro, g. Ivan Cetelj petje po 1 uro, g. župnik Remec vse predmete v nedeljski šoli po 1 uro na teden. Pregled posameznih nauk in ur na teden nam kaže, da so se učili: nemščina 26 (!!), slovenščina le 22, številjenje 15, pisanje 15, krščanski nauk 10, telovadba 4, petje 4, risanje 3 ure na teden. Poduk v nemškem jeziku se je pričel takoj v I. razredu s 4. urami na teden. Učencev lastna imena so še precej pravilno pisana. Mnogokrat iz nemškega popačena imena se včasih slovensko kaj čudno glasé n. pr. Puštal, Dorfarij, Podpulfere, Vešter, Vinkel, Grence, Virmaše itd. Nemška imena izvirajo se ve da od tod, ker se je bilo v srednjem veku okrog Loke mnogo nemških kolonistov naselilo, ki so za Valvasorja še nekaj nemškega znali, a zdaj se uže v slovenščini utopili. Pedagogičnega sestavka poročilo nema.

— (Z Gorenjskega) se nam piše 22. t. m.: Pri vsej svoji politiki in prekanjenosti jo je vendar enkrat skupil ta zviti „gospod Anton“, kranjski kaplan — „in spe“ dekan, o katerem je uže umrl blagi Reš večkrat rekel svojim prijateljem, da sesamo zato nikamor iz Kranja ne gane, ker na dekansko mesto čaka. Kdor pozna kranjske razmere, kdor vé, kako ima „g. Anton“ vse Kranjčane na žnori, ta se je pač čudil, ko je bral v 190. št. „Slov. Naroda“ poslanico kranjskih pevcov. Kje so vzeli Kranjci toliko korajže, da so tudi g. Antonu povedali enkrat — eno ostro, pa zaslužno? Da siravno se tako vede, kakor bi se za prav nobeno stvar ne briga, v nobeno stvar ne vtikal, se vendar večina kranjskih filisterskih meščanov tako suče, kakor jim gode g. Anton. Nij ga morda duhovna na Kranjskem, ki bi imel tako izvrstno osnovano policijo, ki bi znal v zatišji stoječ tako uplivati na svoje farmane kakor on. Vse

izve, kar se v Kranji godi, po svojih dobro podučeni prijateljicah. Na tanko mu je znano, kdo je zadnji petek meso jedel, kaj so včeraj v tej hiši zabavljali, za koliko je ta onega „natrombal“, katera kiklija je pri Pleiweissu uže plačana, katera še na dolgu, koliko je ta ali oni za svojo sukno še krojaču Pučniku dolžan.

— (Umrli) je Slovenec A. Velikánje, koncipijent v Zagrebu, zadet od mrtuda.

— (O Besedi v žavškeji čitalnici) se nam piše: Kakor je bilo čitati v „Slov. Narodu“ 23. t. m. in kakor nam je znano iz drugih virov, napenjal je tukajšni, uže z eno nogo v penziji stoječ gimnazijski ravnatelj vse svoje moči, da bi zabranil slovenskim dijakom „Besedo“ v žavškeji čitalnici. A izpodletelo mu je. Slavno c. k. okr. glavarstvo v Celji je namreč s svojim slovenskim odlokom dne 17. t. m. št. 14531 omenjeno „Besedo“ dovolilo. In tudi od občinskega predstojništva v Žavcu sprejeli smo dotično dovoljenje. Vse priprave se torej redno vrše, in nadajamo se, ako bo količkaj vreme ugodno, obile udeležbe.

— (Čitalnica v Rojanu) je imela v nedeljo 23. t. m. glavni zbor, pri katerem se je sledeči, novi odbor izvolil: Za predsednika g. Anton Ružička, odborniki gg. D. Kurent, J. Leban, M. Šegala, Dr. Trček, Jos. Dolenc in Fr. Kraševce. — Dalje je bil izvoljen enoglasno za častnega predsednika g. Matija Žvanut in za častnega uda g. Fr. Kalister.

— (Iz Vrhnike) se nam piše: Strašen požar nastal je 23. avg. na Vrhniki. Jelo je goreti okolo 10. ure pri „Markonu“ in sicer po nesreči. Pravijo, da je ženska naložila drv v peč, katere so se vnele, in je iz tega tolika nesreča nastala. Velika nesreča je bila tudi, ker so bili ob onem času vsi ljudje v cerkvi in se ognju nij moglo iz početka zabraniti. Vsega je pogorelo kakih 40 hiš, in ker je bila vročina tolika, nijso mogli nekateri niti blaga rešiti. Tudi ljubljanska „feuerwehr“ je prišla, dobro delala a — prepozno, ker ogenj tudi uže nij mogel dalje. Pozneje utegnem bolj natanko popisati. Zaravrovani večjidel pogorelci nijso. Bode velika revščina.

Poslano.

Gospodu župniku Janezu Budnarju na Premu.

„Dolgi nos“, kateri ste nam v nedeljo 23. t. m. vergli z lece, vračamo Vam v polvoljno porabo. Znete ga tudi prečastitemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu nazaj poslati, ako je res od njega prišel, kar pa jako dvomimo, ker se nam ne zdi verjetno, da bi višji duhovni pastir svojim vernim pošiljal „dolge nosove“ mesto rešenja pohlevne prošnje.

Pri tej priliki Vam resno povemo, da je krajni čas Vaše neotesano bedasto-neumno rogoviljenje v cerkvi, šoli in drugod preobrniti v vedenje, kakoršno se spodobi — duhovniku. — Kdor pozna naš kraj, dal nam bo spričevalo, da se teško kje dobi bolj mirno, bolj duhovščini vdano ljudstvo. Vprašajte gospode župnike in druge duhovnike, ki so bili pred Vami pri nas, — ako nam ne verujete. Da pa kljub tej pohlevnosti našega ljudstva, sedaj v celej fari velika nevolja vlada, — to je plod Vašega delovanja. Radi bi znali, kaj nameravate s svojim neprestanim pobalinskim zabavljanjem? Ako Vam je namen prepričati, sovraštvo buditi, srd gojiti, veljavo duhovnikov uničevati, vero zatirati, — bodite za-

dovoljni s svojim dosedanjim uspehom; ako pa imate kako bolj hvalevredno namero, morate svoja nepristojna sredstva nadomestiti z boljšimi, sicer bomo prisiljeni napeti druge strune. Vsaka reč ima svoj kraj, tako smo tudi mi vaših komedij do grla siti, in uže nas zapušča potrpežljivost z Vašimi slabostmi. —

Gospod župnik! stojte! nehaite! brzajte svojo strast! ne dražite več brez vse potrebe miroljubnih faranov! To Vam svetujejo s poštovanjem, kakoršno zaslužite.

Županje občin premske fare.
(Slede podpisi.)

Tržna poročila.

— Iz Dunaja, 22. avg. Žitne cene še zmirom padajo. Ogerski žitni kupci zdaj spoznavajo, da so se silno motili, ko so po precej visokih cenah ogersko pšenico nakupovali, misleči, da delajo na Ogerskem žitno ceno za celo Evropo. Ogersko zdaj prepozno sprevidi, da ima mogočne konkurente na Ruskem in v Ameriki, kateri lahko dosti več žita in po dosti nižji ceni, nego Ogersko, iz svojih dežel izvažajo. Spomladi je bila pšenica po gl. 7.25 in zdaj je na gl. 5.10 v Pešti pala. Špekulanti zastonj iščejo kupcev za žito, katero jim v zalogah leži. Tukaj se je ta teden samo 50.000 vaganov pšenice prodalo po gl. 5.70 do gl. 6.40. Rež je v ceni nazaj šla za 15 kr., prodava se po gl. 4.60 do gl. 4.85. Z ječmenom je bilo malo kupčije in so cene stalne ostale, gl. 3.40 do gl. 4. Koruza je nategnila v ceni in za 30 kr. dražja; plačevala se je po gl. 4.60 do gl. 5. Moka je v vseh sortah za 25 kr. cenejša bila.

Izjava.

V št. 125 „Slov. Naroda“ t. l. smo objavili dopis, ki žali g. učitelja Kapuna. Sprejetje dopisa se je zgodilo v obilnosti uredniškega dela in na podlagi napačne informacije, ter je uredništvo po novih poizvedbah preverilo se, da nijso resnične. Obžalujemo torej, da smo dotični dopis sprejeli.

Ivan Semen za uredništvo
„Slov. Naroda“ odgovoren.

Umrli v Ljubljani

od 21. do 24. avgusta:

Jožefa Zirkelbach, 5 mes. na pljučni vodenici. Jovana Lampret, 8 mes. za kozami. Janez Boltavzar 16 mes. za atrophie. Grof Chorinski-Ledzke 4 mes. za drisko. Marija Buda, otrok mlinarja st. 3 l. za možjansko vodenico. Amalija Verhovec, stara 3 l. za davico. J. Grohar, otrok mašinista, star 3 leta, za davico. Ana Triep, dekla, 34 let, za tuberkulozo. Robert Haman 3 leta, za davico.

Proslavmo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navál krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalo silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.

Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne naduhe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Feliks baron pl. Clarov.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.

Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Moháč, 20. decembra 1871.

Tri mesece sem Vašo slavnoznano „Revale-

sciére" užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo priporočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštne podvzetji.

Z vsem spoštovanjem
Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesciere pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V piehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lomži Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-

karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 25. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 70 "
1860 drž. posojilo	108 " 25 "
Akcije narodne banke	975 " "
Kreditne akcije	239 " 50 "
London	109 " 65 "
Napol.	8 " 79 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	103 " 75 "

En trgovsk učenec za eno specerijsko štacuno tukaj, se išče. Več o tem pové iz prijaznosti administr. „Slov. Naroda“. Taki iz dežele imajo prednost.

(228—3)

Natečaj.

V šolskem okraji Koparske okolice so razpisane sledeče službe:

Učiteljske službe v šolski občini III. vrste v Ospi, Borstu, Boljuncu, Rizmanji in Lonki.

Dohodke teh služeb naznanja

deželna šolska postava od 30. marca 1870.

Prosilci naj svoje prošnje vložijo previdene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja najdalje do 30. septembra t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

(235—1)

C. k. okrajni šolski svet
v Kopru 20. avgusta 1874.

Oznaniilo.

Dne 27. avgusta t. l. bodo v Podgori pri št. Vidu poleg

Ljubljano

tri hiše in pripadajoči travniki, njive in hribi

iz proste roke po očitni dražbi na prodaj, in sicer vsaka parcela posebej. — Natančneje se izve pri lastniku

(218—3)

Janez Knez-u vulgo Ančnik
v spodnji Šiški.

Mej mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepiti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupiti, za katere firma prodajalca ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzememo, **dokaz najstrogejšje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto verižico, medaljonom, etuijem, ključem in 5letnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

15 in 20 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zaiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in 5letnim garantilnim listom.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejše gravirana, s verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talni-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remon-toarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikelnja v pravem, čistom talni-zlatu; te ure imajo celo pred družini to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talni-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 20 gl. prava angleška najfinejša v ognji pozlačena srebrna kronometerna ura z dvojnimi pokrovom, najfinejše emailirana, s fino verižico medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z verižico, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoirna ura, se brez ključa navija, z verižico in medaljonom vred.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlata ura za gospe z diamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoirna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoirna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gld. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure ceneje.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav 5letno garancijo gl. 1 1/2, gl. 3, 5 do 10 gl.

Zlatnine

od c. kr. urada za kovani denar na Dunaji kot prave uradno izprobane.

Prstani.

Prstani za dame gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15.
Pečatni prstani za gospe gld. 8, 10, 11, 12 do 20.
Zakonski prstani gld. 5, 6, 7, 8.

Zlate urne verižice.

Verižice, kratke s ključem gld. 15, 20, 25, 30, 35 do 80 v vseh izdelanjih, kakor se moreš zmisli.
Verižice, dolge z gladkim ali fagoniranim premikačem z biseri ali na robce zbrusenim kamnom gld. 28, 30, 35, 40, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medaljoni

za gospe in gospe.
Z zlahtnimi kamni gld. 14, 16, 18, 20, 22, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Broše in uhani gld. 18, 20, 24, 30, 35, 40.
Z zlahtnimi kamni ali biseri gld. 36, 40, 45, 50 do 200.
Z dijamanti ali briljanti gld. 60, 80, 90, 100 do 500.

Zlati uhani.

Lečice za otroke gld. 1.25, 1.50, 1.75, 2, 3, s kamniji ali brez njih.
Uhani, dolgi ali okrogli s kapljami ali brez njih, gladka ali z zlahtnimi kamni ali v obliki pušice gld. 12, 15, 18, 20 do 30.
Boutons z dijamanti ali briljanti gld. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlati gumbiči za srajce in manšete.

Z zlahtnimi kamni gld. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.

Zlate broše.

Navadne v najnovejši izvršitvi gld. 12, 15, 20 do 25.
S fotografijami gld. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci

gld. 6, 7, 8, 9, 10, 12.
Z biseri ali zlahtnimi kamni gld. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate naprsne igle.

V raznih oblikah, Jokey, Sport itd. od gld. 5 do 30.
Z zlahtnimi kamni od gld. 5 do 30.
Z briljanti gld. 15 do 150.

Zlate bracelette.

Gladki obročki različne velikosti gld. 18, 20, 26, 30 do 60.
Z zlahtnimi kamni ali biseri 30, 36, 40, 50 do 80.
Z briljanti od gld. 80 do 500.

Pismena naročila

se na pošto povzetje ali pošiljatev zneska v 24 urah izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visočini časa.

Vsi, ki si nove ure in zlatnine naročiti želé,
Vsi, ki stare ure ali staro zlatnino za novo zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhren- und Goldwaaren-Fabrikant,

Rothenthurmstrasse 9, nasproti Wollzeile,

Wien.

Naslov naj se dobro zapomni.

(188—5)